# Ana-Babalar?n Hikaye Kitab? Okumaya ?li?kin Özyeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ana-Babalar?n Hikaye Kitab? Okumaya ?li?kin Özyeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15923

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Ana-Babalar?n Hikaye Kitab? Okumaya ?li?kin Özyeterlilik Ölçe?i, ebeveynlerin çocuklar?na hikaye kitab? okuma eylemine dair alg?lad?klar? yeterlilik ve güven düzeylerini ölçmek amac?yla 2009 y?l?nda Hüseyin Kotaman taraf?ndan geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçek, ebeveynlerin okuma etkinlikleri s?ras?nda kendilerini ne kadar yetkin hissettiklerini de?erlendirerek, erken çocukluk dönemindeki okuryazarl?k geli?imine katk?da bulunma potansiyellerini ortaya koymay? hedefler. Geli?tirme çal??mas? sonucunda 10 maddeden olu?an ve 4'lü Likert Ölçe?i format?nda yan?tlanan bu araç, yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa: 0.901) ve güçlü yap? geçerlili?i kan?tlar?na sahiptir.

## Anahtar Kelimeler

Özyeterlilik, Hikaye Okuma, Ebeveynlik, Erken Çocukluk, Okuryazarl?k, Ölçek Geli?tirme, Okul Öncesi E?itimi.

## Yazarlar

Hüseyin Kotaman.

## Amaç

Ölçe?in temel amac?, ana-babalar?n çocuklar?na hikaye kitab? okuma sürecindeki becerilerine ve bu becerileri ba?ar?l? bir ?ekilde yerine getirebileceklerine dair inançlar?n?, yani özyeterlilik düzeylerini belirlemektir. Bu ölçüm, ebeveynlerin çocuklar?n?n erken okuryazarl?k geli?imini destekleme konusundaki motivasyonlar?n? ve davran??lar?n? anlamak için kritik öneme sahiptir.

Elde edilen veriler, ebeveynlere yönelik okuryazarl?k e?itim programlar?n?n veya müdahalelerin etkinli?ini de?erlendirmede veya bu programlar?n içeri?ini ebeveyn ihtiyaçlar?na göre ?ekillendirmede kullan?labilir. Yüksek özyeterlili?e sahip ebeveynlerin, çocuklar?yla daha s?k ve nitelikli okuma etkile?imine girmesi beklenmektedir.

## Yap?/Kavram

Ölçek, Albert Bandura'n?n sosyal bili?sel teorisinde merkezi bir rol oynayan özyeterlilik (Self-Efficacy) kavram?n? ölçmektedir. Bu ba?lamda, ölçek spesifik olarak ebeveynlerin hikaye kitab? okuma görevlerine yönelik ki?isel yeterlilik alg?lar?na odaklan?r.

Ölçülen yap?, ebeveynlerin hikaye okuma eyleminin zorluklar?yla ba?a ç?kma, çocuklar?n?n dikkatini sürdürme, okuma materyallerini seçme ve okuma sürecini e?lenceli hale getirme gibi konulardaki inançlar?n? kapsar. Bu inançlar?n gücü, ebeveynlerin okuma s?kl???n?, kalitesini ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

çocuklar?n?n okumaya kar?? tutumunu do?rudan etkilemektedir.

## Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme sürecinde, geçerlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. Özellikle yap? geçerlili?ine odaklan?lm??t?r. Bu amaçla, maddelerin kapsam geçerlili?ini ve uygunlu?unu de?erlendirmek üzere uzman görü?üne ba?vurulmu?tur.

Yap? geçerlili?i kapsam?nda, Pennslyvania Eyalet Üniversitesi'nde okul öncesi e?itimi alan?nda doktora yapan üç uzman, ölçekteki her bir maddenin geçerlili?ini 0 ile 100 aras?nda puanlayarak de?erlendirmi?tir. Yap?lan de?erlendirme sonucunda, bütün maddelerin ortalama puanlar?n?n 80'in üzerinde oldu?u belirlenmi?tir. Bu yüksek uzman mutabakat?, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap? geçerlili?i aç?s?ndan yüksek derecede uygun oldu?unu göstermektedir.

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizinde iç tutarl?l?k katsay?s? incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçe?i olu?turan maddelerin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren önemli bir istatistiktir.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s?, yani Cronbach Alfa de?eri 0.901 olarak tespit edilmi?tir. Sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda 0.70 ve üzeri de?erler genellikle yeterli kabul edilirken, 0.901 de?eri, bu ölçe?in mükemmel düzeyde bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

## Faktör Analizi

Kaynak materyalde ölçe?in faktör yap?s?na ili?kin detayl? bir aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi bilgisi do?rudan sunulmam??t?r. Ancak, ölçe?in 10 maddeden olu?mas? ve elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erinin (0.901) tek bir temel yap?y? güçlü bir ?ekilde ölçtü?üne i?aret etmesi beklenmektedir. Geli?tirme ölçe?i olmas? nedeniyle, tek boyutlu bir yap?y? ölçmek üzere tasarlanm?? olmas? muhtemeldir.

## Araç Bilgileri

**Test Türü:** Geli?tirme (Özel bir psikolojik yap?y? ölçmek üzere özgün olarak geli?tirilmi?tir.)

**Format:** 10 maddeden olu?an 4'lü Likert Ölçe?i. Yan?t seçenekleri 1= kesinlikle kat?lm?yorum ile 4= kesinlikle kat?l?yorum aras?nda de?i?mektedir.

**Mevcut Dil:** Türkçe.

**Popülasyon Grubu:** Ebeveynler (Ana-Babalar).

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Ya? Grubu:** Yeti?kinler (Ebeveynlik rolünü üstlenen bireyler).

**Popülasyon Detaylar?:** Ölçek, çocuklar?na hikaye kitab? okuma eylemini gerçekle?tiren veya bu konuda yeterlilik alg?s? ölçülmek istenen tüm ebeveyn gruplar?na uygulanabilir.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirim (Self-Report) yöntemiyle uygulan?r. Bireylerin, hikaye okumaya ili?kin kendi yeterlilik inançlar?n? belirtmeleri beklenir.

## Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Yeterlili?i, Hikaye Kitab?, Erken Okuryazarl?k, Okuma Motivasyonu, Özyeterlilik, Yap? Geçerlili?i.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**?leti?im E-posta Adresleri:** huskotaman@hotmail.com

**Yaz??ma Adresi:** Bilgi mevcut de?ildir.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** 2009 (Kaynak makalenin yay?nland??? y?l).

**?zinler ve Kullan?m Hakk?:** Ölçek, akademik çal??malarda yazar referans gösterilerek kullan?labilir. Ticari kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

**Ücret:** Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için ücret bilgisi belirtilmemi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

ana-babalarin-hikaye-kitabi-okumaya-iliskin-ozyeterlilik-olcegi-toad.pdf

## Kaynaklar

Kotaman, H. (2009). Ana-Babalar?n Hikaye Kitab? Okumaya ?li?kin Özyeterlilik Ölçe?i. **Türk E?itim Bilimleri Dergisi, 7**(4), 767-780.

## Ana-Babalar?n Hikaye Kitab? Okumaya ?li?kin Özyeterlilik Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri sunulmam??t?r. Ölçe?in 10 maddeden olu?tu?u belirtilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM